

Kalnujai – miestelis Raseinių rajone, prie magistralės Vilnius–Kaunas–Klaipėda, nuo rajono centro į pietus nutolęs tik 6 kilometrus. Pagal plotą ir gyventojų skaičių tai mažiausia seniūnija savivaldybėje. Nepaisant to, vietovė turi įdomią istoriją, kuria gali didžiuotis ne tik kalnujiškiai, bet ir kiekvienas Raseinių rajono gyventojas.

Rašytiniuose šaltiniuose Kalnujai minimi jau XIV amžiuje, kryžiuočių karo kelių į Lietuvą aprašymuose, vėliau – Žemaičių žemės teismų knygose. Žinoma, kad Šiaurės karo metu, 1711 m. siaučiant maro epidemijai, išmirė visi kaimo gyventojai. Dar prieš 1801 m. Kalnujuose pastatyta medinė koplyčia. 1818 m. miestelyje, vietinio dvarininko Gondingos tįjūno Viktoro Jarudo ir jo žmonos Agnieškos Radzevičiūtės Jarudienės iniciatyva, baigta statyti akmens mūro Šv. Viktoro bažnyčia.

Kalnujų miestelis ir jo apylinkės yra ne vieno garsaus Lietuvos žmogaus gimtinė. Netoli stūkso Palendrių piliakalnis, kurio viršūnė virš jūros lygio iškilusi 113,9 m, o nuo jos atsiveria įspūdingiausia Raseinių miesto panorama. Miestelį iš šiaurės pusės juosia mažas upelis Kalnupis, o iš pietų ir rytų atokiau supa Šaltuona.

Lankytini objektai Kalnujų apylinkėse

1. Masinių žudynių vieta Palendrių k.

1941 m. liepą dauguma Raseinių miesto ir apylinkių žydų buvo suvaryti į laikiną Raseinių getą, kuris tuomet buvo įkurtas dominikonų vienuoliams priklausiusiose ūkiniuose pastatuose netoli miesto. Pirmieji masiniai žudymai prasidėjo dar tų pačių metų liepą, iš geto, Jurbarko plentu varomi žydai buvo sušaudyti tuometiniame Žieveliškės kaime iškastose žvyruobėse. 1941 m. per du vasaros mėnesius buvo sunaikinta visa Raseinių miesto žydų bendruomenė. Čia rasite paminklą 1677 nužudytiems Lietuvos piliečiams žydams. [Palendrių k., Kalnujų sen., Raseinių r. sav., 55.336802, 23.085830](#)

2. Palendrių piliakalnis

Piliakalnis datuojamas I tūkst.-II tūkst. pr. Raseiniams turėjęs gynybinę reikšmę objektas, kuris buvo naudojamas kovų su kryžiuočiais laikotarpiu. Sakoma, kad drąsiausi, užsikorę ant piliakalnio, gali ieškoti prakeiktų čia prasmegusio dvaro turtų. Vietiniai pasakoja, kad turtus rasi ten, kur prieš pat saulėlydį kris aukščiausio ant piliakalnio augančio ažuolo šešėlis. Nepamirškite, kad nuo šio piliakalnio atsiveria puiki Raseinių miesto panorama! [Piliakalnio g., Palendriai, Kalnujų sen., Raseinių r. sav., 55.335759, 23.083725](#)

3. Mečislovo Davainio-Silvestraičio gimtinė

Gimė 1849 m. Žieveliškės kaime. Tautosakininkas, poetas, žurnalistas, draudžiamo lietuviško laikraščio „Aušra“ bendraautorius. Jame D. Silvestraitis atliko svarbų vaidmenį formuojant lietuvių tautinę tapatybę – bajorus ragino įsitraukti į lietuvių tautinį judėjimą ir šeimoje vartoti lietuvių kalbą. Užrašė apie 1000 dainų, 700 pasakų. Mirė 1919 m., palaidotas Vilniaus Rasų kapinėse. [Kalno g., Kalnujai, Kalnujų sen., Raseinių r. sav., 55.334465, 23.097855](#)

4. Paminklinis akmuo, skirtas atminti 1944 m. mūšius dėl Raseinių

Prieš Kalnujų autobusų stotelę Jurbarko plente, kelių pušų bei beržo apsuptyje išvysite didžiulį riedulį. Akmuo čia atvežtas 1969 m. ir byloja apie šioje vietoje 1944 m. prasidėjusį Raseinių išvadavimą nuo nacistinės Vokietijos kariuomenės. Tuomet užrašas buvo su sovietine atributika, todėl atkūrus Nepriklausomybę lentelė nuo akmens nuimta. [Kalnujai, Raseinių r. sav. 55.329369, 23.089827](#)

5. Marcellijaus ir Algirdo Martinaičių gimtinė

1936 m. Marijonos ir Izidoriaus šeimoje, tuometiniame Paserbenčio kaime, gimė vyresnysis sūnus Mercelijus Teodoras (poetas, eseistas, Nacionalinės kultūros ir meno premijos laureatas), o 1950 m. jaunesnysis sūnus Algirdas (kompozitorius, Aukstinio scenos kryžiaus laureatas). M. Martinaičio vardas neatsiejamas nuo „Kukučio baladžių“, kuriose vaizduojamas žemaitis Kukutis tapo vienu įsimintiniausių personažų lietuvių tautosakoje. [Pakalnupio k., Kalnujų sen., Raseinių r. sav., 55.327519, 23.054974](#)

6. Šv. Viktoro bažnyčios griuvėsiai

1818 m. pastatyta bažnyčia, II pasaulinio karo metais (1944 m.) buvo subombarduota prie Raseinių ir Kalnujų vykusių mūšių metu (kaip ir visas Kalnujų miestelis), išliko tik dalis sienų. Dabar šioje vietoje vyksta renginiai, minėjimai. Griuvėsiai sutvirtinti, pritaikyti turistų lankymui, įspūdingai apšviesti net nakties metu vilioja pravažiuojančius stabelėti ir apsilankyti.

[Pušyno g. 9A, Kalnujai, Raseinių r. sav., 55.32715, 23.095051](#)

7. Šv. Viktoro bažnyčia

Nors senoji bažnyčia per karą buvo sunaikinta, tačiau 1946 m. dideliame gyvenamajame name kitapus kelio buvo įrengta (manyta laikinai) iki dabar veikianti nedidelė Šv. Viktoro bažnytelė, vėliau pastatyta varpinė. Įdomu tai, jog Kalnujų bažnyčia vienintelė Lietuvoje turi Šv. Viktoro titulą.

[Pušyno g. 14, Kalnujai, Raseinių r. sav., 55.326546, 23.094061](#)

8. Juozo Tallat-Kelpšos gimtinė

Lietuva turi keletą iškilių XX a. kompozitorių, vienas iš jų – Juozas Tallat-Kelpša. Gimęs 1888 m. Kalnujuose, muzikos pradmenis gavęs iš savo tėvo vargonininko (palaidotas Kalnujų kapinėse). Mirė 1949 m., palaidotas Vilniaus Rasų kapinėse. Šiandien kompozitoriaus gimtąją vietą žymi paminklinis akmuo su šalia esančia schema, vaizduojančia buvusios Tallat-Kelpšų sodybos planą.

[Sodų g., Kalnujai, Raseinių r. sav., 55.325972, 23.096885](#)

Kontaktai

Atrask
Raseinius
www.atraskraseinius.lt

VšĮ „Atrask Raseinius“

- 📍 Vytauto Didžiojo g. 17, Raseiniai
- ☎ Tel.: +370 618 34 611; +370 613 55 060
- ✉ info@atraskraseinius.lt
- 🌐 www.atraskraseinius.lt
- 📘 AtraskRaseinius
- 📷 discover_raseiniai

Kalnujų seniūnija

- 📍 Kaštonų g. 1, Kalnujų mstl., Raseinių r. sav.
- ☎ +370 615 82 921
- ✉ kalnujai@raseiniai.lt

Kaimo turizmo sodyba „Karpynė“

- 📍 Karpynės g. 2, Gabšių k., Raseinių r. sav.
- ☎ +370 650 77437; +370 428 70123
- ✉ info@karpyne.lt
- 🌐 www.karpyne.lt
- 📘 Karpyne

Pėsčiųjų ir dviračių takas Raseiniai-Kalnujai

Trasos ilgis: 5,7 km

Šis takas jungia Raseinių miestą ir Kalnujus. Kelionę siūlome pradėti nuo Raseinių ženklo, automobilį paliekant UAB „Ignitis“ aikštelėje (Jurbarko g. 35), kitapus gatvės yra degalinė „Milda“. Nuo tako pradžios iki Kalnujų miestelio centro atstumas – 5,5 km. Norintiems išvysti naujų vietovių, siūlome paklaidžioti šiek tiek toliau nuo tako ir susipažinti su apylinkėmis.

Kalnujai

